

2019-10-29

HSN/908/2019

Daniel Nilsson
Sekretariatet
Tfn: 063-14 75 71
E-post: daniel.l.nilsson@regionjh.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se
S2019/01774/FS

Remiss: Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap och dialog SOU 2019:15 och Komplementär och alternativ medicin och vård - ny lagstiftning SOU 2019:28

Diarienummer Region Jämtland Härjedalen HSN/908/2019.

Region Jämtland Härjedalen har inbjudits att lämna synpunkter på ovanstående delbetänkande (SOU 2019:15) och slutbetänkande (SOU 2019:28) samt dess förslag. Materialet har lämnats av den så kallade KAM-utredningen där förkortningen KAM står för komplementär och alternativ medicin.

Region Jämtland Härjedalen välkomnar en sammanhållen utredning och lagförslag kring komplementär och alternativ medicin och vård.

Det absoluta flertalet av slutsatserna i del- och slutbetänkandet är bra. Region Jämtland Härjedalen önskar i nedanstående kommentarer delge några synpunkter.

Övergripande kommentar:

Svensk hälso- och sjukvård har ett väl inarbetat sätt att se på sin verksamhet som grundad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Flera av de förslag som framförs i betänkandet riskerar att få medarbetare och befolkning att ifrågasätta den gränsdragningens giltighet. Det är därför av största vikt att på ett tydligt sätt hantera KAM/KAV-metoder och informationen om dessa utifrån samma krav som man ställer på all annan hälso- och sjukvård. Med det sagt ser vi också ett behov av att hantera avvikelser och bristande kvalitet hos utförare på samma sätt som inom den ordinarie hälso-sjukvården, det vill säga genom IVO eller motsvarande tillsynsmyndighet.

Kommentarer

Region Jämtland Härjedalen välkomnar utredningens intentioner att ge medborgarna bättre underlag för välinformerade val om de överväger att anlita komplementär och alternativ vård.

Region Jämtland Härjedalen stödjer införandet av utbildning om KAM på vissa vårdutbildningar och anser att det är ett bra förslag.

Region Jämtland Härjedalen ser positivt på förslaget att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsmaterial om KAM för hälso- och sjukvårdspersonal så att de ska kunna föra enklare rådgivande samtal om KAM-metoder med patienter.

Region Jämtland Härjedalen delar ståndpunkten att det finns ett behov av obunden svensk information om vad olika KAM-metoder innebär och vilken kunskap det finns om metodernas nytta och risker. Däremot vänder vi oss starkt emot förslaget att låta 1177 Vårdguiden utgöra plattform för information om KAM.

Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget att Socialstyrelsen ska äga mera specifik information om KAM/KAV metoder. Denna information bör dock ligga utanför 1177.

Region Jämtland Härjedalen instämmer helt i att införandet av nya behandlingsmetoder i hälso- och sjukvården bör vara ursprungsneutralt och att komplementära metoder bör tas upp i hälso- och sjukvården på samma villkor som andra metoder. Detta leder till att KAM måste utgå från samma krav på vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet som övrig hälso- och sjukvård.

Beträffande forskning avseende KAM vill Region Jämtland Härjedalen lyfta att sådana insatser starkt bör uppmuntras.

De delar av förslagen som rör utredningens uppdrag att tillgodose säkerheten vid användning av komplementär och alternativ vård välkomnas av Region Jämtland Härjedalen liksom förslaget att de samlas i en ny lag, lagen om vissa begränsningar i rätten att yrkesmässigt utföra vård. De straffbestämmelser som finns i patientsäkerhetslagen överförs väsentligen oförändrade till den nya lagen vilket är positivt liksom bestämmelsen om straffansvar för den som inte bara uppsåtligt utan även av oaktsamhet orsakar skada eller fara för skada. Bristande kunskaper eller erfarenhet ska inte befria från ansvar.

Region Jämtland Härjedalen stödjer det generella förbudet för andra än hälso- sjukvårdspersonal att behandla allvarlig sjukdom, som omfattar både somatiska och psykiska sjukdomar, liksom förbudet att utreda och behandla sjukdomar hos barn under 15 år och sjukdomar i samband med graviditet, oavsett sjukdomens svårighetsgrad. Så även vad gäller smittsamma sjukdomar och kirurgiska ingrepp och vissa provtagningar.

Däremot ser vi uppenbara svårigheter att skilja behandling från symtomlindring då man i utredningen uttrycker att symtomlindrande åtgärder skall vara tillåtna även i dessa grupper. I hälso- och sjukvård är många av de behandlingar vi ger just symtomlindrande i väntan på naturlig utläkning. Region Jämtland Härjedalen anser att detta förhållande bör djupare analyseras. Det bör tydligare framgå vad man egentligen avser i utredningen.

I direktiven för utredningen har behovet av ökad patientsäkerhet framhållits. Region Jämtland Härjedalen saknar dock tillräckliga förslag inom detta område. Patientens säkerhet behöver säkerställas både när det gäller en patients behandling inom KAM-området och i de fall patienten inte får behandling inom hälso- och sjukvård på grund av behandling inom KAM-området. I detta avseende beklagar vi också att utredningen inte lämnar förslag som stärker IVO:s ställning inom området.

Slutligen noterar Region Jämtland Härjedalen att det endast finns kortfattade hänvisningar till Nationell kunskapsstyrning i underlagen. Alla regioner i Sverige har sagt ja till att göra om sina egna kunskapsstyrningsorganisationer utifrån en nationell modell för kunskapsstyrning. Region Jämtland Härjedalen efterlyser en skrivning om hur kunskapsuppbyggnad och kunskapsstyrning avseende KAM kan kopplas ihop med den nationella modellen.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Tom Silverklo (C)

Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande